

ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 101, Şubat 2020, s. 60-71

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.40526>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date

12.01.2020

Yayımlanma Tarihi / The Publication Date

29.02.2020

Doç. Dr. Hatice ARSLAN SÖZÜDOĞRU
İstanbul Üniversitesi, Arap Dili ve Belagati
as_hatice@yahoo.com

BENZER YÖNLERİ VE FARKLILIKLARIYLA MODERN ARAP ŞİİRİNİN ZİRVESİNDE ÜÇ ŞAİR

Öz

Abbasi döneminde devlet erkânı tarafından gözetilen şairlerle zirveye çıkan şiir sanatı uzun bir inziva döneminden sonra diriliş ya da kalkınma anlamına gelen “Nahda” hareketiyle canlanmış, neo-klasik olarak adlandırılan bu dönemde pek çok şair ve edip yetişmiştir. Râidu’s-Şu‘arâ (Şairlerin Öncüsü) unvanıyla başı çeken Mahmûd Sâmî Bârûdî birlikte Ahmet Şevkî ve Hâfız İbrâhîm bu alanda öne çıkan üç isimdir. Onlar, Abbasi şairlerini taklit ederek şiirlerini söz sanatlarını kullanarak yazmışlar, ancak eski ile yeni şiirlerinde buluşturabildiklerinden taklitçi değil yenilikçi olarak kabul edilmişlerdir. Söz konusu çalışma karşılaştırma metoduyla üç şairin benzer ve farklı yönlerini ön plana çıkararak kalıcı öğrenme kazandırmayı hedeflemektedir. Yaşam öyküleri ve yaşadıkları dönem hakkında bilginin de yer aldığı çalışmada araştırmanın üç şairi bir bütün olarak değerlendirmesi hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Mahmûd Sâmî Bârûdî, Hâfız İbrâhîm, Ahmed Şevkî, Modern Arap Edebiyatı

THREE POETS AT THE TOP OF MODERN ARAB POETRY WITH SIMILAR ASPECTS AND DIFFERENCES

Abstract

During the Abbasid period, the art of poetry, which peaked with poets observed by the state officials, was revived by “the Nahdamovement”, which means resurrection or development after a long period of retreat, and many poets have grew up in this period called neo-classical. Mahmud Sâmî Bârûdî, together with Ahmet Shawki and Hâfız İbrâhîm, are the leading names in this field. They imitated the Abbasid poets and wrote their poems by using rhetoric, but since they could bring the old and the new together in their poems, they were accepted as innovators, not imitators. This study aims to provide permanent learning by highlighting similar and different aspects of the three poets by comparison method. In this study, which includes information about life stories and the period in which they live, the researcher aims to evaluate three poets as a whole.

Keywords: Mahmûd Sâmî Bârûdî, Hâfız İbrâhîm, Ahmed Shawki, Modern Arabic Literature, Poetic

Giriş

Abbasi döneminde şairlerin devlet ricali tarafından gözetilmesi, yoğun bir şiir faaliyetinin meydana gelmesine ve şiir sanatının zirveye ulaşmasına vesile olmuştur. Bunda en büyük payın, rekabette saklı olduğu bir gerçektir. Zira şairler ekmek teknesi olarak gördükleri şiirleriyle halife ve devlet ricâlinin dikkatini çekmek istemiş, şiirlerini cahiliye şairlerini örnek alarak yazmışlardır. Araplar da muvelledûn ya da muhdesûn olarak isimlendirilen bu şairleri Cahiliye şairleriyle kıyaslamaktan geri durmamıştır. Kıyaslanan bu şairler arasında öne çıkan isimlerden Ebû Nüvâs, Beşşâr b. Burd ve Mütenebbî’yi anmak gerekir. Ancak bir dönem iktidar tarafından gözetilen şairler Abbasi devletinin çöküşünden sonra hâmilerini yitirmişlerdir.

Uzun süren bir aradan sonra diriliş ya da kalkınma anlamına gelen “Nahda” hareketiyle modern Arap edebiyatında yoğun bir çalışma başlamış, bu dönemde velûd pek çok şair ve edip yetişmiştir. Başlangıçta yeni olan her şeye cephe alanlar olsa da, bir müddet sonra eserlerinde eski ile yeniye birleştiren ve eski şairlerin izinden giderek edebiyatı geçmişteki ihtişamına döndürmek isteyen şairler görülmüştür. Bu şairler arasında özellikle üç isim daima zirvede kalarak değerini korumuştur. Bunlardan ilki *İhyâ ve Ba’s* ekolünün ya da “Neo-klasik” akımın¹ öncüsü kabul edilen ve Abbasi şiirine de hâkim olan Mahmûd Sâmî el-Bârûdî² (ö. 1904), ikincisi aynı ekole mensup Ahmed Şevkî³ (ö. 1932), üçüncüsü de onun yolundan giden Hâfız İbrâhîm’dir⁴ (ö. 1932). Bu ekolün şairleri eski Arap şiirini gündeme taşıyıp klasik Arap şiirine yeni bir soluk getirdiklerinden ekole *İhyâ ve Ba’s* adı verilmiştir. Şevkî Dayf bu üç şairin önemini vurgulamış

¹ Bu akımın mensubu olan şairlerin tamamını burada almadık. Birbirine yakın olan özellikleri ve halk nezdinde değerlerinin önemi sebebiyle sadece üç şairi aldık. Bu akım ile ilgili daha ayrıntılı bilgi için bk. Şevkî Dayf, *el-Edebu'l-'Arabiyyu'l-Muâsır Fî Mısır*, (Kahire: Dâru'l-Meârif, 1961), s. 41-44.

² Nasuhi Ünal Karaarslan, “Mahmud Sâmî Paşa Bârûdî”, *DİA*, C: 5, (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1992), s. 91; Dayf, *el-Edebu'l-'Arabiyyu'l-Muâsır Fî Mısır*, s. 83-91.

³ Nihad M. Çetin, “Arap: Edebiyat”, *DİA*, C: 3, (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1991), s. 306-307; Ayrıntılı bilgi için bk. Hennâ el-Fâhûrî, *Târîhu'l-Edebi'l-'Arabî*, (Beyrut: Dâru'l-Cil, 1991), s. 970-1013.

⁴ el-Fâhûrî, *age*, s. 966-969.